

Pozdravljene učenke in učenci 9.a razreda.

V zadnjih urah smo govorili o Slovencih v 20. stoletju. Za danes sem pripravila ponovitev nekaterih tem. Pri ponovitvi si pomagaj z zvezkom in učbenikom. Slovenci so v 20. stoletju živeli v različnih državah. V tabelo pod zemljevidom vpiši (lahko odgovarjaš samo ustno):

- Ime države.** Države niso razporejene kronološko (po časovnem vrstnem redu).
- Do kdaj so Slovenci živeli v tej državi (leto).** Če država še obstaja, zapiši leto nastanka.
- S številkami od 1 do 5 jih razvrsti kronološko** (od najstarejše do sedanje države).



a				
b				
c				

- Leto 1917 je prineslo živahne razprave o prihodnjem položaju Slovencev. Nastali sta dve deklaraciji. Preberi obe deklaraciji in odgovori na vprašanja.

Vir: 1/ »Podpisani poslanci, ki so združeni v Jugoslovanskem klubu, izjavljajo, da zahtevajo na temelju narodnega načela ... naj se vsa ozemlja monarhije, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi združijo pod žezlom habsburško-lotarinške dinastije v samostojno državno telo...«

- O kateri deklaraciji pripoveduje prvi vir?
- O preureditvi katere države pripoveduje deklaracija?
- Kako bi bila ta država preurejena?

Vir 2/ »...Država Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so znani tudi pod imenom Južni Slovani, bo svobodno, neodvisno kraljestvo z notnim teritorijem in enotnim državljanstvom. To bo ustavna, demokratična in parlamentarna monarhija pod vodstvom dinastije Karađorđević...«

- O kateri deklaraciji pripoveduje drugi vir?
- Razpad katere države predvideva ta deklaracija?
- Katera deklaracija je bila v svojih zahtevah bolj radikalna (je zahtevala večje spremembe)? Pojasni, zakaj.

- Leto 1918 so Slovenci živeli v treh državah. Poimenuj državo, ki je opisana v prvem stolpcu.

Razpadla je ob koncu prve svetovne vojne. Njeni voditelji niso bili pripravljeni uresničiti želja številnih narodov po avtonomiji.	
Tedaj so Slovenci prvič dokazali svojo državotvorno sposobnost. Prvič v zgodovini so imeli svojo narodno vlado v Ljubljani. Država je obstajala 33 dni. Njeni voditelji so se odločili za združitev s Kraljevino Srbijo tudi zato, ker so se bali razkosanja slovenskega narodnega ozemlja.	
Nastala je z združitvijo Države Slovencev Hrvatov in Srbov in Kraljevine Srbije.	

4. Po prvi svetovni vojni so določali slovenske meje.

1. Kdo je leta 1918 Nemcem preprečil zavzetje slovenskega dela Štajerske? (ime, priimek).

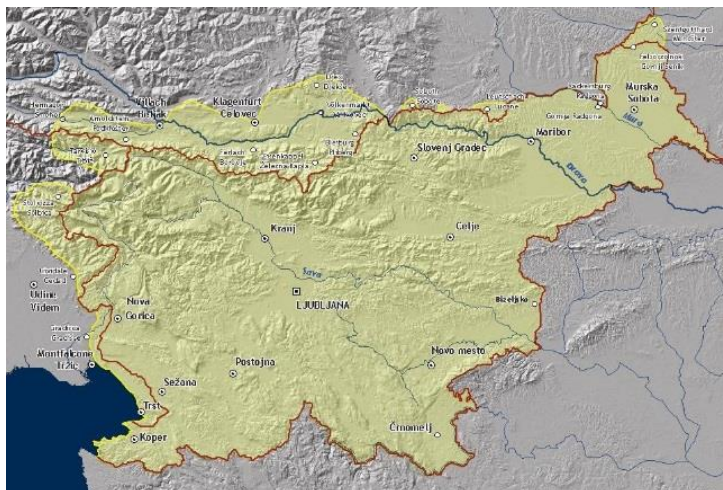
2. Kateri del slovenskega narodnega ozemlja je po prvi svetovni vojni pripadel Madžarski?

3. Kateri del slovenskega narodnega ozemlja smo dobili od Madžarske?

4. Kateri del slovenskega narodnega ozemlja smo izgubili po 1. sv. vojni zaradi neuspelega plebiscita?

5. Katero ozemlje smo izgubili z rapalsko pogodbo? _____

6. Označi na zemljevidu s številkami od 1-5 dele slovenskega narodnega ozemlja o katerih govorijo zgornja vprašanja. Številke na zemljevidu se morajo ujemati s številkami pred vprašanji.



5. Preberi besedilo in odgovori na vprašanja.

»Slovenski učitelji so moteč element v kmečkem okolju. Vse brez izjeme bi morali zamenjati italijanski učitelji. Slovenske šole so središče kulturne dejavnosti, ki zastrupljajo nove generacije, so odkrito protiitalijanske in bi jih zato morali čimprej ukiniti. Ves slovenski tisk, tudi navidezno nedolžen, ustvarja med kmečkim prebivalstvom odcepitveno miselnost. Potrebno bi bilo torej zatreti vsak in kakršen koli slovenski tisk...«

Spomenica pokrajinskega sekretarja fašistične stranke v Julijski krajini Mussoliniju

- O kateri slovenski pokrajini pripoveduje besedilo?
- Izpiši tri cilje, ki so jih načrtovalci želeli uresničiti.
- Kaj so s temi ukrepi želeli doseči?
- V katerem času se je to dogajalo?



6.

- Kaj pomeni kratica TIGR?
- Kaj je bil cilj organizacije z imenom TIGR?
- Kje v Ajdovščini se nahaja ta spomenik?
- Kaj je zapisano na spomeniku?